

دومین مراسم رونمایی کتاب های مکتب اصفهان

پگاه قائمیان

در دومین مراسم رونمایی کتاب های مکتب اصفهان که ۱۷ بهمن ماه در سالن سینما تک مؤسسه فرهنگی-هنری صبا برگزار شد، ۱۰ عنوان دیگر از کتاب های انتشارات مکتب اصفهان رونمایی شدند.

در ابتدای این مراسم علیرضا اسماعیلی، مدیر انتشارات فرهنگستان هنر، به ارائه گزارش خود درباره این همایش پرداخت و گفت: «با برپایی همایش بزرگ مکتب اصفهان در آذر ماه سال جاری، انتشارات فرهنگستان در حدود ۶۰ عنوان کتاب از طرف گروه های علمی هشتگانه این همایش چاپ و منتشر کرد که ۳۰ عنوان از این کتاب ها قبل از برپایی این همایش چاپ و منتشر شد.»

اسماعیلی در ادامه صحبت هایش، به جنبه تالیفی انتشارات این گردهمایی اشاره کرد و این مسئله را وجه ممیزه انتشارات این همایش نسبت به دیگر همایش های برگزار شده در فرهنگستان هنر دانست. او در ادامه صحبت هایش گفت: «مجموعه مقالات گروه های علمی این همایش در حدود ۱۲ جلد پیش بینی می شود که در دست چاپ و انتشار است.»

در ادامه این نشست به معرفی «مجموعه مقالات نگارگری اصفهان» پرداخته شد که شامل دو بخش از مقالات است: بخش اول آن به معرفی رضا عباسی پرداخته است و بخش بعدی آن به شخصیت های هنری، علی قلی بیگ، معین مصور و آقا میرک اصفهانی اختصاص دارد.

هراتی: میرک اصفهانی بزرگ ترین شخصیت هنری بعد از بهزاد است
دکتر هراتی، مؤلف بخش معرفی شخصیت آقا میرک اصفهانی در کتاب مجموعه مقالات نگارگری اصفهان، در ادامه این نشست سخنرانی کرد. او هدف از تألیف این کتاب را پرداختن به موضوعاتی دانست که تا به حال کمتر در زمینه مکتب اصفهان به آن ها توجه شده است.

دکتر هراتی در ادامه صحبت هایش درباره شخصیت میرک اصفهانی گفت: «میرک اصفهانی از استادان بزرگی است که به دلیل تأثیر عمده وی در تربیت شاگردان بزرگی که در مکتب اصفهان درخشیدند، بسیار حائز اهمیت است. میرک اصفهانی بزرگ ترین شخصیت هنری بعد از بهزاد است. او در زمان شاه عباس، رئیس نقاش خانه شاهی بوده است. عده ای معتقدند بسیاری از آثارى که امروزه به سلطان محمد منسوب است متعلق به این شخصیت هنری است. آثار میرک اصفهانی بیش از هر هنرمند دیگری به آثار بهزاد نزدیک است و حتی در جاهایی از وی با عنوان «نقاش

بهزاد دست» یاد کرده اند. شیوه لاکی - روغنی در نقاشی امروزی در اصل از ابداعات میرک اصفهانی است که در زمان خودش به «آیین آقامیرکی» معروف بوده است.

دانش پژوه : سفر نامه ها از منابع مهم پژوهش در مکتب اصفهان هستند در بخش بعدی این نشست به معرفی آثار ادبی منتشر شده در مکتب اصفهان پرداخته شد. از جمله این آثار «بررسی سفر نامه های دوره صفوی» بود.

دکتر دانش پژوه ضمن توضیح درباره کتاب «بررسی سفرنامه های دوره صفوی» گفت: «دوره صفوی به عنوان اولین سلسله بعد از اسلام که به حکومتی فراگیر در سرزمین ایران دست یافت، از جمله مهم ترین سلسله های ایرانی به شمار می رود. در این دوره به دلیل گسترش ارتباطات میان ایران و دیگر کشورها و ارسال سفیران خارجی به عناوین مختلف سیاسی، تجاری، یا حتی سیاحتی به ایران، زمینه نگارش سفرنامه هایی از سوی سیاحتگران برجسته ای مثل برادران شرلی، شاردن، تاورنیه و... فراهم آمد.»

وی افزود: «سفرنامه هایی که در این دوره از سوی چنین افراد برجسته ای نگاشته شده اند مهم ترین منابع در زمینه پژوهش درباره صفویه به شمار می روند. کتاب بررسی سفرنامه های دوره صفوی شامل ۲۵ سفرنامه است که مورد تحلیل و بررسی قرار گرفته اند.»

خاتمی: شاعران دوره بازگشت تحت تأثیر شاعران سبک هندی قرار دارند کتاب «دوره بازگشت و سبک هندی» از جمله دیگر آثار در زمینه ادبیات مکتب اصفهان به شمار می آید که در این نشست معرفی و بررسی شدند.

دکتر خاتمی کتاب «دوره بازگشت و سبک هندی» را به عنوان نوعی دفاعیه از سبک هندی معرفی کرد و ضمن توضیح درباره محتوای این اثر گفت: «شعر دوره صفوی به دلیل موقعیت زمانی، مکانی و حکومتی صفویه، شاکله ای ویژه پیدا کرده است و این نوع شعر با وجود مخالفان آن، به دلیل اینکه توانسته است معنا و مفهوم سبک را با محتوای خودش تطبیق دهد، به شعری بسیار ناب و برجسته تبدیل شده است و آن را از دیگر سبک ها متمایز ساخته است.»

او در ادامه، درباره دوره بازگشت و تأثیر سبک هندی در شاعران دوره بازگشت توضیح داد و گفت: «دوره بازگشت که بعد از سقوط صفویه اتفاق افتاد، نام خودش را به دلیل مخالفت با سبک هندی و بازگشت به سبک عراقی و خراسانی گرفته است. شعار اصلی شاعران دوره بازگشت مخالفت با شعر دوره هندی است. هدف اصلی این کتاب این است که نشان دهد شاعران دوره بازگشت با وجود آنکه علم مخالفت با شاعران سبک هندی را بر داشته اند و آن را سبک انحطاط دانسته اند، خودشان تحت تأثیر سبک هندی قرار داشته اند.»

دکتر خاتمی در پایان صحبت هایش، نتیجه پژوهش در این کتاب را نشان دادن ضعف شاعران دوره بازگشت در سرودن شعر سبک هندی که پایه مخالفت آن ها با سبک هندی است، دانست.

رادفر: ادبیات با سایر آثار هنری در مکتب اصفهان تعامل داشته است مجموعه پژوهشی «تعامل ادبیات در مکتب اصفهان» عنوان کتاب دیگری بود که در این نشست معرفی و بررسی شد.

دکتر رادفر، مؤلف کتاب، درباره این اثر گفت: «دوره تیموریان و صفویه در اکثر منابع تاریخی و ادبی ما، دوره انحطاط شناخته شده است؛ هر چند که بسیاری معتقدند هر دوره ای ویژگی های

خودش را در خلق آثار ادبی و هنری دارد و این آثار را در هر زمانی باید با توجه به ویژگی های اقلیمی، مذهبی، دینی، اقتصادی و سیاسی بررسی و مطالعه کرد. مسئله ارتباط و تعامل هنر با ادبیات در مکتب هرات و مکتب دوره صفوی در سایر آثار به جا مانده از این دوره به چشم می خورد.»

دکتر رادفر در ادامه صحبت هایش، به نمونه هایی از آثار ادبی (مثل شاهنامه) که به نوعی با اقسام هنر همراه بوده اند اشاره کرد و آن را بحث قدیمی دانست، به طوری که در دوره های گوناگون تاریخ به چشم می خورد.

او در ادامه گفت: «در این کتاب به دلیل اینکه بحث از سال ۱۰۰۰ تا ۱۱۳۵ بود، مجبور به حذف قسمت هایی از این موارد قابل ذکر درباره تعامل هنر با ادبیات شدم. در حالی که اگر بخواهیم به کل تاریخ نظر کنیم، آثار ادبی بسیار فراوانی در دوره های مختلف می توان یافت که همراه با بسیاری از هنرها پدید آمده اند.»

فرامرزی: «اصفهان در مطالعات ایرانی» دارای جامعیت موضوعی در تمام رشته های هنری است در ادامه این مراسم به معرفی و بررسی کتب ترجمه پرداخته شد. مجموعه مقالات دو جلدی «اصفهان در مطالعات ایرانی» که در حوزه ادبیات و تاریخ نگاشته شده است و مجموعه مقالات «مطالعات صفوی» که شامل گزیده مقالات هنری همایش پاریس است، از جمله آثاری بودند که در این نشست معرفی شدند.

استاد فرامرزی، مترجم مجموعه مقالات دو جلدی «اصفهان در مطالعات ایرانی»، درباره این کتاب گفت: «این کتاب شامل ۲۴ فصل است که توسط ایران شناسان خارجی نگاشته شده است. به طور کلی تمام فصل های این کتاب دارای جامعیتی درباره تمام موضوعات هنری است و هر فصل آن می تواند زمینه ای را برای تحقیقات گسترده تر فراهم کند.»

وی افزود: «ترجمه مقالات این کتاب که با ارتباط مستقیم نگارندگان اصلی این مقالات در خارج از کشور انجام شده است، در بسیاری از موارد با ویرایش آقای انتخابی تصحیح و اصلاح شده است.»

فلاح: مثنوی به خط وصال، با هدف جلب مخاطبان جهانی منتشر شده است در حوزه نسخ خطی به مناسبت همایش مکتب اصفهان آثاری چاپ و منتشر شده است. از جمله این آثار که در این مراسم معرفی شد «مثنوی معنوی» به خط وصال بوده است که حاصل همکاری کتابخانه ملی، انجمن خوشنویسان و فرهنگستان هنر است.

استاد فلاح، گردآورنده «مثنوی معنوی» به خط وصال شیرازی، در ادامه این نشست، صحبت کرد. او که هدف از چاپ و انتشار این کتاب را یافتن مخاطبان در سطح جهانی دانست، درباره آن گفت: «گردآوری و تدوین این کتاب که با نظر کارشناسی استاد امیرخانی صورت گرفته، به منظور شناساندن هویت فرهنگی و هنری کشور ما در عرصه جهانی بوده است. وصال شیرازی که این اثر به خط زیبای او نگاشته شده است، خود از استادان بزرگی است که در تربیت شاگردان برجسته در زمینه های مختلف هنری نقش داشته است.»

استاد فلاح در پایان صحبت هایش افزود: «۲۴ صفحه تذهیب روی این کتاب انجام شده است که از تذهیب های ارزشمند و با عیار بسیار بالا است. چون در چاپ کتاب های تذهیب از طلا استفاده

می شود، مناسبانه ما تا به حال در چاپ این نوع آثار در ایران چندان موفق نبوده ایم.»

سیچای: اصفهان از کانون‌های اصلی معماری و شهرسازی دوره اسلامی است

کتاب‌های «خانه‌های آرامه جلفای نوبی اصفهان» و «کلیساهای آرامه جلفای نوبی اصفهان»، دو اثر ترجمه دیگر بوده‌اند که در باب هنر آرامه جلفای اصفهان چاپ و منتشر شده‌اند.

خانم سیچایی، مترجم کتاب «خانه‌های آرامه جلفای نوبی اصفهان»، در ادامه این نشست سخنرانی کرد. او درباره این کتاب که تألیف «کاراپنت کاراپتیان» است، گفت: «با بررسی تمام منابعی که درباره معماری مسکونی و خانه‌ها بود، متوجه شدم جالب‌ترین منابعی که درباره خانه‌های ایرانی و خانه‌های اصفهان به طور خاص وجود دارد، منابعی است که به دست افراد خارجی نگاشته شده است. شهر اصفهان از جمله کانون‌های مهم معماری و شهرسازی ایرانی در دوره اسلامی است و معماری این شهر در دوره‌های سلجوقیان و صفویان اهمیت فراوانی دارد.»

او در ادامه ضمن توضیح درباره تاریخچه جلفای نوبی اصفهان گفت: «بسیاری از ابداعاتی که در معماری مکتب اصفهان وجود دارد از جلفای اصفهان نشئت گرفته است. کاراپتیان با نگاهی علمی به بناها، این کتاب را تألیف کرده است، به گونه‌ای که هر بنا را با در نظر گرفتن تمام جزئیات خصوصیات محیطی و اقلیمی ترسیم و ارزیابی کرده است.»

سیچای در پایان صحبت‌هایش گفت: «نتیجه‌گیری این کتاب مبنی بر آن است که آرامه به عنوان یک اقلیت مذهبی با فرهنگ خاص خودشان در اصفهان جای گرفته‌اند و با وجود آنکه معماری آن‌ها ویژگی معماری‌های ایرانی را داشت، از لحاظ برخی از عناصر و خواص، متفاوت با معماری ایران عمل کرده‌اند.»

در پایان این نشست مدیر انتشارات فرهنگستان هنر از برگزاری مراسم رونمایی مابقی کتاب‌های انتشارات مکتب اصفهان در اسفند ماه سال جاری، خبر داد.

گفتنی است این نشست با برگزاری جلسه پرسش و پاسخ میان حاضران و اساتید پایان یافت.

تازه‌ترین اثر پانولو کونیلو منتشر شد.
نشر افراز
۶۶۴۰۱۵۸۵